

ARTTU ajatuksissani

Raisio on ensimmäistä kertaa ARTUN kyydissä, joten ennakoasenteiden painolastia ei ole. Mitä nyt vähän olemme oudoksuneet tutkimuskokonaisuuden saamaa nimeä.

Miksi lähdimme mukaan? Yhtenä tekijänä vaikutti huomattavaksi arvioitu hyödyntämispotentiaali. ARTTUA voidaan hyödyntää kaikessa kunnan palvelujen kehittämisessä ja toiminnan virtaviivaistamisessa. Lisäksi nykyisen strategian sisällön arviointiin ARTTU on oiva apu, mutta vielä enemmän ARTTU palvelee vuonna 2017 työnsä aloittavia valtuustoja tuottamalla lähtökohtaineistoa uudelle strategiatyölle.

Seuraavan valtuustokauden kuntastrategioita tullaan valmistelemaan historiallisessa tilanteessa. Alkaa uusi aikakausi, minkä vuoksi strategiatyöstä ei selviydytä vain vanhaa päivittämällä. Kuntien tehtävistä ja rahoituksesta viedään näillä näkymin puolet pois, samalla kun vastuuta hyvinvoinnista jää kunnille edelleen. Mutta missä tarkemmin ottaen kuntien tulee onnistua asukkaiden hyvinvoinnin edistämässä? Mitä pitäisi tapahtua kuntien ja tulevien sote-alueiden rajapinnoilla, jotta kunnilla on edellytykset onnistua asukkaidensa hyvinvoinnin edistämässä? Strategiatyössä tullaan tarvitsemaan tältä osin aivan uusia mittareita.

Kuntalaisten osallistumismahdollisuudet ja kunnan omistajapolitiikka on uuden kuntalain mukaan linjattava kunnan strategiassa. Näihinkin tullaan saamaan selkeitä vinkkejä ARTUN tulevista tutkimustuloksista.

Yhtenä motiivina oli halu olla etulinjassa hankkimassa tutkittua tietoa nykypäivän kuntatodellisuudesta ja valtion kuntiin kohdistamien muutoshankkeiden vaikutuksista. Voimakkaan valtion ohjauksen rinnalle on tärkeää saada tutkimustietoa aidosti kuntien näkökulmasta. Esimerkiksi mitä kunnissa ajatellaan siitä, millainen rooli uudessa sote-järjestelmässä tulee antaa niille ennalta ehkäiseville palveluille, jotka ovat nyt kuntien liikunta- ja kulttuuritoimijoiden järjestämiä.

Useimmat kuntapäättäjät edustavat omaa kuntaansa erityyppisissä jäsenyhteisöissä. Ei ole kovin harvinaista, että jäsenyhteisössä noudatettavat pelisäännöt poikkeavat peruskunnan käytännöistä. Näissäkin olosuhteissa luottamushenkilön pitää pystyä yhteensovittamaan oman kuntansa tavoitteet ja tehtävänsä jäsenyhteisössä. Osakkuusyhtiöiden ja yleensäkin verkostomaisen toimintatavan yleistyminen ovat monimutkaistaneet päättäjien työtä. On hyvä, että ARTTU valottaa päättäjien todellisuutta sekä konserniohjauksen ja johtamisen tilaa nyky-Suomessa.

Hallitusohjelman kirjaus kokeilukulttuuriin kannustamisesta on ilahduttavaa ja tervetullutta: kunta- ja palvelurakennemuutosten kaudella kehittämistyö oli kunnissa lähes pysähdyksissä. ARTTU-tietous tarjonnee hyvän viitekehyksen kokeilukohteiden valinnalle. Ja kun kokeilut vielä suunnitellaan hyvin ja saadut tulokset arvioidaan kunnolla, saadaan erinomaista materiaalia kestäville uudistuksille kunnissa.

Julkisilla hyvinvointipalveluilla, joiden keskiössä suomalaiset kunnat ovat olleet, on luotu kestävästä rakenteellisesta kilpailukykyä, mikä on noteerattu monissa kansainvälisissä vertailuissa, myös aivan hiljattain. Toivon, että ARTTU tuo selkeästi päivänvaloon, mitä vaikutuksia vireillä olevilla muutoksilla on oleva hyvinvointipalveluihin ja kuntien itsehallinnolliseen asemaan.

Marja-Riitta Pulkkinen

Suunnittelupäällikkö, Raision kaupunki

ARTTU2-ohjausryhmän jäsen 2015